

Raksts: Dienas afgāņu kalns
Zīmes: 14775
Lappuses: 10
Izv. datums: 17.2.09

Afgāņu kalns

No vakardienas atgriezoties šodienā. Stāsts tapis 2008.gadā, domājot par Afganistānas nākotni**

Atis Lejiņš, Ārpolitikas institūta goda direktors*

Mēs esam ceļā uz robežu, kas šķērso kalnus. Esmu mudžaheds – no attāluma mani nevar atšķirt no pārējiem tradicionāli tērptajiem, bārdainajiem islāma karotājiem. Man ir dabiski pelnu pelēki mati, bet bārdū esmu piekrāsojis ar melnu krāsu, jo tajā lāsno dzintara krāsas pavedieni. Es raizējos, ka mani baltieša sejas vaibsti varētu ļoti atšķirties no vietējo vīru raupjajām it kā akmenī izcirstajām sejām. Tajā pašā laikā mums ir kopīgs ienaidnieks, kaut gan mēs pielūdzam dažādus dievus.

Viņi satvēruši parastos kalašņikovus un *RPG7* prettanku dūres. Visi ir padomju ieroči, daži gan klonēti Ķīnā. Bet man nav ieroča, kaut gan arī es šaušu. Proti, ar videokameru, kas patlaban ir paslēpta aiz paunām bagāžniekā. Es drīkstēšu to ņemt rokā tikai tad, kad nonāksim ienaidnieka teritorijā – Afganistānā. Lai tur nokļūtu, mums jāšķērso kalnu grēda un jātiek garām Pakistānas robezsargiem. Eiropiešus pāri robežai nelaiž. Arābiem gan tas ir atļauts.

Laimīgā kārtā braucam ar *Toyota* apvidus mašīnu. Tā ir īpaša priekšrocība. Ceļš, pa kuru braucam, ir iezīmēts tikai kartē. Patiesībā tā ir smilšu taka kraujas malā ar tik bīstamiem līkumiem, ka jebkurā brīdī no tās var nokūleņot aizā. *Inschalla* – ja Dievs tā būs lēmis – mums izdosies nokļūt apmetnē, kas iežogota kā ligzda augstu kalna virsotnē. Tur mēs pārlaidīsim nakti, un, gaismai svīstot, dosimies kājām pāri robežai, jo tālāk kājas un ēzeļi ir vienīgais transporta veids.

Man nākas pieķerties pie priekšējā sēdekļa atzveltnes katru reizi, kad *Toyota* sasveras, un tas nav reti. Esmu iespiests mugurējā sēdekļa vidū uz pašas malas un sasvīdis gluži slapjš. Mana labā

Raksts: Dienas afgāņu kalns
Zīmes: 14775
Lappuses: 10
Izv. datums: 17.2.09

roka krampjaini satvērusi atzveltņes malu un tāpēc man neatliek nekas cits, kā stingi skatīties uz sēdekli. Šī nodarbe novērš manas domas no bažām, ka mašīna var neizbraukt līkumu.

Pati *Toyota* nav veca. Bet sēdekļa virsmas audums nodod, ka daudzi Dieva karavīri – jā, tā «mudžahedi» tulko no arābu valodas – ir turējušies pie tā paša sēdekļa kā es tagad. Rupjais, tumši zaļais audums kļuvis spīdīgi melns, nopulēts gluds ar daudzu roku tvērieniem. Varbūt kāds no kaujiniekiem ir zaudējis dzīvību, nonākot virsotnē? Ja viņi būtu iekļuvuši sadursmē, tad ļoti iespējams, ka ne visi dzīvi atgrieztos lejā pie savām ģimenēm un draugiem drošībā bēgļu nometnēs. Ja tā, vai kritušos apglabāja turpat augšā vai arī tos pārveda atpakaļ uz nometnēm Pakistānā, vai tas bija paveicams pietiekami ātri, lai apglabātu bērū ceremonijā? Mirušie musulmaņiem jāapglabā jau otrā dienā pirms saulrieta. Diez', vai steiga ir karstā laika dēļ?

Ja es nomirtu, kur mani apglabātu? Savādi, es par to nebiju runājis ar komandieri, kas ved mani augšā kalnā. Varbūt man tas jāpajautā, kad nokļūsim virsotnē. Manai ģimenei ir pavisam neskaidrs priekšstats par to, kur es pašlaik atrodos. Nē, es jau neesmu karavīrs, tāpēc man ir jāatgriežas dzīvam! Man ir īpaša misija, kas izpērk mani no nāves nagiem. Tikai karavīri mirst, jo tie dodas karā, jo tāds ir viņu liktenis. Es jau esmu tikai pārgērbies par karavīru, par šķietamu Dieva karavīru, tāpēc karavīru liktenis uz mani neattiecas. Ar mani viss kā vienmēr būs kārtībā – tā es sevi mierinu.

Dīvaini, ja tā padomā, es nekad neesmu domājis par nāvi, kad braucu pa Amerikas vai Eiropas ātrgaitas šosejām, kaut gan ikkatrs zina, ka tas arī mēdz būt bīstami. Satiksmes negadījumi notiek, netīši notiek. Bet karš visu izmaina, arī domas. Karā tevi nonāvē tīši, un tu arī pats drīksti nonāvēt tīši.

Cieši blenžot uz melno plankumu acu priekšā, es manu, kā tas izplešas arvien melnāks un lielāks, tad kļūst pilnīgi gaišs kā dienā!

Raksts: Dienas afgāņu kalns
Zīmes: 14775
Lappuses: 10
Izv. datums: 17.2.09

Es satrūkstos, it kā zibens būtu iespēris! Pēkšņi redzu visu tāpat kā toreiz, kad lodes lidoja man pretim ar mežonīgu ātrumu! Es atkal pieplokū kā dzelts aiz akmeņu kaudzes – svina lodes līksmi spindz tikai dažus centimetrus pāri manai galvai. Ienaidnieks noteikti pamanījis manu kameru vai arī iedomājies, kā tā ir kaut kāda tanku dūre. Mani vīri nepaliek atbildi parādā, bliež ar visu spēku pretim, liek lietā visu savu arsenālu.

Es svīstu un mana sirds daudzās kā āfrikāņu bungas, kas spēlētas ar maksimālo jaudu. Tomēr es cīnos ar domu, vai pacelt galvu, lai redzētu kaujas lauku un uzņemtu videoklipu? Es taču nevaru atgriezties Stokholmā bez filmas, jo kāpēc tad esmu šeit atbraucis! Lai atgrieztos mājās un pateiktu, ka filmēt bija pārāk bīstami? Tas būtu pārāk bēdīgs stāstiņš. Man ir jāpaceļ galva, kad var, un veikli jānospiež kameras sarkanā poga. Kad to darīt? Vai tagad, kad ir iestājies apšaudē brīnumains īslaicīgs klusums, vai arī tad, kad lodes nelido tieši man virsū?

Ienaidnieks aizgūtnēm bliež mums virsū ar krievu pretgaisa ložmetēju *Dašaka* - lodes tik resnas kā īkšķis! Vai tas nav līdzīgi, kā Hamlets jautāja? Pacelt vai nepacelt galvu!

Varbūt tik tiešām esmu dzimis laimes krekliņā. Citādi es te nesēdētu sasprindzis un neblenztu uz melno plakumu, kas ir pārvērties atpakaļ savā dabiskajā veidolā, un caur kuru vairs nekā cita nevar redzēt, kā tikai netīro, noplukušo audumu. Sirds nomierinās, bet jūtu, ka man kļūvis nelabi. Tas varētu būt no ļodzīgās braukšanas mašīnā. Tomēr vairs nevaru sevi pilnīgi pārliecināt, ka viss atkal būs labi. Šermuļi zemapziņā mani drebina – video kadri, ko filmēju negaidītajā kaujā pirms dažām nedēļām, pazudīs, ja es mirstu kalna galā, ja šoreiz man nepaveiksies.

Kāpēc es pievienojos šim pārgājienam? Tas ir tikai parasts izlūkgājiens. Es apzinos, ka ir par vēlu kaut ko mainīt, jo mašīna traucas arvien augstāk kalnā, un drīz mēs būsīm galā. Bet pēc mēneša es došos savā īstajā misijā, patiesi grandiozā operācijā –

Raksts: Dienas afgāņu kalns
Zīmes: 14775
Lappuses: 10
Izv. datums: 17.2.09

cauri Afganistānai līdz pašai Padomju Savienības robežai! Un tad pāri tai!

Tas šovasar būs mans lielākais piedzīvojums. Es pievienošos ieroču konvojam, kas dosies uz valsts ziemeļu daļu. Bet, tā kā nepieciešams vismaz viens mēness, lai mudžahedi savāktu ieročus un veiktu visus priekšdarbus ekspedīcijai, man ir jāgaida. Taču gaidīt vienu mēnesi smacīgajā Pešavāras viesnīcā *Green's Hotel* ir par daudz. Tur viesmīļi spēj apturēt laiku, pirms viņi gatavi apkalpot brokastīs. Gaidīt veselu mēnesi bezdarbībā man nozīmētu nomirt garlaicības dēļ. Turklāt varētu nākties gaidīt vēl ilgāk, kamēr visi sagatavošanas darbi paveikti lielajam pārgājienam.

Tāpēc ar sajūsmu uzņemu piedāvājumu pievienoties šim izlūkgājienam uz ziemeļiem netālu no Kaiberpārejas, uz pēdējo Afganistānas provinci, ko pievērta islāmam tikai XX gadsimta sākumā. Afgāņi man stāsta, ka joprojām tur augšā dažās ielejās dzīvo atlikušie pagāni, kurus sauc par *kalašiem*, un kas ir Aleksandra Lielā armijas karavīru pēcnācēji. Tiku paglābts uz divām nedēļām no *Green's Hotel*.

Dieva karavīri uzticas man. Tas varēja arī beigties bēdīgi, kad es viņiem izstāstīju, no kurienes esmu uzradies. Viņi varēja iedomāties, ka esmu nīknākā ienaidnieka spiegs. Stokholma ir tikai manas pagaidu mājas, īstās jau ir Rīgā, valstī, kas ir pilnīgi pazudusi no pasaules kartes. Valsts, kas reiz bija, bet kuras vairs nav.

Vīri uzmanīgi mani vēro, kad es viņiem to stāstu. Jautā – vai cīnījāties? Septiņus gadus mežos, atbildu es. Es pamanu izbīli pazībam viņu acīs un saprotu acumirkļī neizteikto jautājumu – vai tikai viņiem arī nedraud tāds pats liktenis? Un acumirkļī mēs kļūstam par likteņbrāļiem.

Viņi nekavējoties piekrīt, kad saku, ka vēlos Kremļa bosiem iebakstīt ar pirkstu acīs kā kaujinieks no Afganistānas, kas pārkāpis varenplašās dzimtenes svēto robežu. Ja jau Kremlis drīkst sūtīt

Raksts: Dienas afgāņu kalns
Zīmes: 14775
Lappuses: 10
Izv. datums: 17.2.09

savu karaspēku pāri robežai, šaujot un bombardējot, kāpēc gan mēs nedrīkstētu darīt to pašu no pretējās puses? Es pievienotos reidam, kas ielauztos Tadžikistānā, un, kamēr afgāņu partizāni darītu savu, paceltu roku ar uzvaras zīmi «V», kuru padarīja slavenu Čerčils Lielbritānijas grūtākajā stundā.

Mums nāksies pārpeldēt slaveno Oksas upi, ko antīkajā vēsturē divreiz šķērsoja Aleksandrs Lielais, lai pakļautu Persijas impērijas tuksnesī vēl nepieiektās ciltis. Mēs šķērsosim upi atkal, tikai tagad tai ir cits nosaukums – Amudarja. Es biju pārsteigts, ka ieročus varēsīm vest cauri visai Afganistānai – kur tad bija palikusi krievu armija? Tikai konvojēšanas pašās beigās nāksies pārvietoties uz mūļiem un zirdziņiem.

Tas tik ir materiāls filmai – grabinoties naktīs uz priekšu furgonos ar izslēgtiem lukturiem cauri mežonīgam apvidum, mēnesim spīdot skaidrās debesīs, un cerot, ka *specnaz* vienības uz mums neuzglūn no slēpņa. Bet vai ir vērts riskēt ar dzīvību, lai gūtu morālu gandarījumu, ka nelegāli šķērsojam impērijas robežu, no kuras esmu izraidīts trimdā līdzīgi ķecerim, ko viduslaikos izraidīja no baznīcas, ja sācis dziedāt ne no tās pareizās dziesmu grāmatīņas.

Satraucos, vai «V» signāls spēs iedvesmot manus tautiešus pārtraukt karot Padomju armijas rindās pret afgāņu brīvības cīnītājiem? Ja mudžahedi varētu sakaut šo armiju tiktāl, ka tai nāktos atkāpties, vai tad tas nevarētu būt sākums, ka atkāpsies arī no manas Dzimtenes? Sāku šaubīties, vai neesmu savu mērķi apdraudējis, aizbēgot no *Green's Hotel*? Protams, ka neesmu mānīcīgs, bet karā lāgā neko nevar zināt. Spēkā ir citi likumi. Savādas domas un pārdabiskas sajūtas brīžiem ņem virsroku. Var aizdomāties, ka ir tāda lieta kā priekšnojauta – vārgi impulsi, kas izstaro nez' no kurienes un liek manīt, ka tu esi uz nepareizā ceļa. Arī vārds «liktenis» skan galvā citās skaņās – pie velna ar visu sengrieķu mitoloģiju, manas pašas tautas folklorā taču skaidri ir pateikts, ka likteni nedrīkst velti izaicināt!

Raksts:	Dienas afgāņu kalns
Zīmes:	14775
Lappuses:	10
Izv. datums:	17.2.09

Liels džips apstājas. Es pamanu divus zemniekus, kas pārdod vīnogas, iekrautas ceļmalā novietotās kastēs grubuļainas priedes paēnā pie aizas pašas malas. Mēs izkāpjam un izstaipām kājas, kamēr komandieris nopērk vairākus vīnogu ķekarus. Es vērīgi skatos, kā viņš nomazgā vīnogas avota ūdenī, kas šļācas no spraugas klintī. Ļoti labi – tā vajag, es priecājos un paņemu vienu piedāvāto ķekaru, lai tūlīt to apēstu. Cik svaigas un saldas! Debešķīgas šajā nomācošajā svelmē!

Tad mēs sakāpjam atpakaļ mašīnā un dodamies tālāk. Lielā sarkanā saule jau noriet, kad mēs ierodamies augstu vaļņu ieskautajā apmetnē, no kuriem sargi mūs cieši nopēta. Joprojām ir karsti, un es nejūtos labi pēc brauciena. Mums piedāvā rīsus, sīpolus un gaļas buljonu. Es apzinos, ka jāēd, jo rīt būs grūta diena, bet atsakos. Man nav ēstgribas - patiesībā es pat ar piespiešanos neko nevaru norīt, jo jūtos šausmīgi. Es atsakos ticēt, ka esmu slimis, vienkārši tāpēc, ka nekad neslimoju. Bet esmu slimis ne pa jokam, nevaru aizdzīt nelāgo sajūtu, kas arvien pieņemas spēkā. Es mēģinu norīt dažus malkus zaļās tējas, jo tēja, zināms, ir laba, ja ir slikta dūša. Bet pat tēju nevaru dabūt lejā.

Tas galīgi nekam neder. Rīt mums jādodas atkal ceļā! Nekad visā savā mūžā neesmu juties tik draņķīgi un esmu jau nodzīvojis veselus četrdesmit gadus. Kaut kas jāizdomā! Es redzu divus vīrus, kas vēl nav devušies pie miera, sēžot pie galda verandā, atvēsinoties pie ventilatora un izbaudot pēdējos tējas malkus, kamēr circeņi vēl trokšņo. Viņi mani iepriekš aicināja pievienoties, bet es atteicos – ventilators man izsauca drebuļus. Nav man pat spēka brīnīties, ka viņiem šeit ir ar benzīnu darbināms mazs ģenerators. Es atbalstos pret mājas sienu, tad otrpus dārzam pamanu sirsniņmāju pie apmetnes mūra. Bez šaubām, man vajag iztukšot zarnas un tad gan jau es līdz rītausmai atveseļošos.

Es lēnām pārvietojos, lai gan nejūtu zemi zem kājām. Pa ceļam mēģinu restaurēt dienas notikumus, kas varētu izraisīt saslimšanu.

Raksts:	Dienas afgāņu kalns
Zīmes:	14775
Lappuses:	10
Izv. datums:	17.2.09

Noteikti, ne jau vīnogas, jo es redzēju, ka tās nomazgā ar tīru ūdeni, un saslimis esmu tikai es viens pats. Īsu mirkli man kļūst labāk, bet tad atkal nelabums ir klāt. Man nepieciešams svaigs gaiss. Es izstreipuļoju no smirdošās būdiņas, atspiežos pret akmens mūri un kampju gaisu, kas kļuvis vēsāks. Un, kamēr es gaidu pirmās atlabšanas pazīmes, pamanu, ka abi mudžahedi uz verandas sākuši tā dīvaini mani vērot.

Bet man vienalga. Es tūlīt pat aizmirstu viņus, jo paceļos visumā starp zvaigžņu miljoniem ar tik fantastisku ātrumu, ka būtu neiespējami pat mēģināt aptvert, cik ātrs tas ir. Mani pārņem neaptverams prieks, kādu nekad neesmu piedzīvojis – es ceļoju ar gaismas ātrumu! Uz kurieni? Ak – es redzu! Tālumā aiz zvaigžņu labirintiem, daudz spožākiem par dimantiem, ir kaut kas maigi tumšs un mīksts, gluds un samtains, kas izstaro tik absolūtu mieru, ka nevaru vien sagaidīt, kad nokļūšu tur, un mēģinu palielināt lidojuma ātrumu. Šķiet, ka tas man arī izdodas, bet te pēkšņi jūtu kavēkli, kas sāk traucēt. Sākumā tas ir tikai nevarīgs apgrūtinājums, ko bez pūlēm nokratu, jo nekas nevar apturēt mani sasniegt pilnīgu laimību. Bet drīz esmu spiests atzīt, ka traucēklis ir tomēr neatlaidīgs, tas kļūst arvien lielāks un pārvēršas par draudu, kas varētu pārtraukt manu apbrīnojamo lidojumu. Neprātīgā izmisumā es sakopuju visus savus spēkus un uzsāku niknu cīņu, lai to novāktu – purinu to nost.

Šķiet, ka kaut kāds monstros ir sagrābis manu ķermeni un velk mani atpakaļ. Kas tas ir? Tas jāredz, lai es no tā varētu atbrīvoties. Man tas izdodas. Pēc brīža atskan blīkšķis, atgādinādams stūrgalvīga korķa radīto troksni, ko beidzot izdodas izvilkēt no šampanieša pudeles. Es ieraugu traucēkli un neizpratnē brīnos. Redzu nepazīstamus tēlus, kas raida savādas skaņas. Tad atskārstu, ka tās taču ir sejas! Bet kādas? No kurienes tās uzradušās? Pamazām es sāku apjaust, ka atpazīstu šīs sejas, lēnītēm tām jau pievienojas ķermeņi, tās skatās uz mani no augšas, jo es pats guļu uz muguras.

Raksts: Dienas afgāņu kalns
Zīmes: 14775
Lappuses: 10
Izv. datums: 17.2.09

Tad es aptveru, kur atrodos. Es guļu uz muguras pie apmetnes mūra sienas.

Mudžaheds uzmanīgi piepaceļ manu galvu, lai varu iedzert dažus malkus tējas, tad palīdz man atgūties, paskaidrojot, kas bija noticis. Es kā komēta biju nokritis ar seju pret zemi pilnīgi taisns kā miets no stāvokļa, kādā biju apspiedies pret mūri. Tika sacelta trauksme un visi afgāņi steidzās dabūt mani pie samaņas. Kāds gādīgi pasniedz manas acenes, no tām noslaukot zemi. Gatavais brīnums – stikli nebija saplēsti! Steigšus noriju divas aspirīna tabletes no savas zāļu somiņas, man palīdz apgulties, un es acumirkļi iekrītu tādā miegā, kādā guļ tikai miroņu valstībā.

Nākamā dienā man paziņoja, ka vedīs mani lejā no kalna. Apzinos, ka tas afgāņiem maksās dārgi, jo viņi nebija rēķinājušies ar apvidus mašīnu tik ātri atgriezties. Bet viņi pareizi sprieduši, ka man steidzīgi nepieciešama ārsta palīdzība. Man atvēl visu mugurējo sēdekli, un es varu tajā atlaisties, kas tik tiešām ir labi, jo nespēju nosēdēt taisni. Pa logu ārā neko neredzu un ikreiz, kad tieku uzrauts no tramīgā snauda, ieraugu to pašu melno plankumu priekšējā sēdekļa aizmugurē, kas mani kā enkurs bija stabili noturējis, braucot kalnup. Es domīgi skatos uz savu labo roku, un mierinu sevi, ka lejup ceļš būs vieglāks, nebūs krampjaini jāturas. Tagad roka var brīvi nokarāties gar sāniem.

Tā braucot neskaidri sāk pieteikties kāda doma, bet esmu pārāk vārgs, lai paceltu to līdz apziņai. Brīžiem sajūtu vārgus impulsus nākam no dzimstošās domas, ka runa varētu būt par manu plānoto pārgājienu Impērijā. Šie impulsi atgādina monitoru raidītos pīkstienus, pie kuriem piekabināts pacients slimnīcās. Kad tie kļūst arvien lēnāki, tad zināms, ka gals vairs nav tālu. Es uzraujos sēdus! Vai biju pārāk dziļi iesnaudies?

Tagad es gan turu acis plati vaļā, kamēr mēs braucam arvien zemāk un zemāk, nu jau esam sasnieguši kalna pakāji, kur sākas bezgalīgais Āzijas līdzenums - cilvēku okeāns ar nesaskaitāmiem

Raksts:	Dienas afgāņu kalns
Zīmes:	14775
Lappuses:	10
Izv. datums:	17.2.09

miljoniem, kas plešas pāri Pakistānai un Indijai. Man piedāvā apciemot *madrasi*, skoliņu, kur mācās musulmaņu bērni. Kaut gan mana vienīgā vēlēšanās ir, cik vien ātri iespējams, nokļūt atpakaļ, piedodiet, *Green's Hotel*, es nedrīkstu aizvainot pavadoni un atteikties. Viņš ir ārkārtīgi lepns, ka par spīti karam un nabadzībai bēgļu nometnēs afgāņi sūta savus bērnus skolās.

Tā es velkos viņam un šoferim līdzī pa pusei nemaņā, lai apskatītu skolu, bet galveno uzmanību pievēršu piedāvātajai tējai, ko dzeru aizgūtnēm. Man lepnī stāsta, ka kaujinieku netrūkstot arī nākotnē. Bērni – visi puikas – dedzīgām acīm skaita Korāna pantus.

Beidzot esam klāt pie nožēlojamās viesnīcas, esmu jau izlēmis, ka par spīti papildus izdevumiem pasūtīšu istabu ar gaisa vēsinātāju. Ja tādas brīvas nav, tad gan laikam ar mani būs cauri, pirms ārsti atklās, kas man kaiš. Te pēkšņi neskaidrā doma, kas vārgi iedegās ceļā lejup no kalna, uzliesmo ar pavisam ikdienišķu jautājumu: vai cilvēkam nevajadzētu nomazgāt rokas pirms ēšanas, pat, ja grasās ēst tikai vīnogas? Un īpaši labo roku? Melnais plankums!!!

Tagad zinu, ka esmu tik slims, ka nāksies gaidīt veselu gadu līdz nākamajai vasarai, pirms varēšu peldēt pāri Amudarjas upei kopā ar Dieva karavīriem nakts melnumā, ja jēkad...

* A.Lejiņš ir grāmatas *Toreiz Afganistānā* (Rīga, 1993) autors. Tā tapusi 80.gados un vēsta par autora pieredzēto, atrodoties ar PSRS karojošo afgāņu pusē.

Apgāda *Jumava* izdotajā A.Lejiņa grāmatā *Mūra drupinātājs jeb Ceļš atpakaļ uz mājām* (Rīga, *Jumava*, 2002) ir apkopoti darbi, kas tapuši trimdā un atspoguļo atgriešanos dzimtenē. Tajā ir arī autora atmiņas par gaitām Afganistānā.

** Stāsta darbība notiek 1987.gadā tieši pēc Latvijas grupas *Helsinki 87* vainaga nolikšanas pie Brīvības pieminekļa Rīgā. Tas jau bija autora otrais ceļojums pie Dieva karavīriem Afganistānā, lai dotu savu ieguldījumu Latvijas atbrīvošanai no Krievijas

Raksts: Dienas afgāņu kalns
Zīmes: 14775
Lappuses: 10
Izv. datums: 17.2.09

impērijas otra gala, kur plosās reāls karš un kas jau sāka apdraudēt pašu PSRS, afgāņu partizāniem sākot iebrukumus Tadžikistānā.